

ПОЛОЖЕННЯ **про Інституційний репозитарій Національного університету** **фізичного виховання і спорту України**

1. Загальні положення

1.1. Положення про Інституційний репозитарій Національного університету фізичного виховання і спорту України (далі – Положення) визначає основні поняття, призначення, завдання, структуру та регламентує основні засади організації та управління репозиторієм Національного університету фізичного виховання і спорту України (далі – Університет).

1.2. Інституційний репозитарій Національного університету фізичного виховання і спорту України (далі – Репозитарій) – це електронний архів, що накопичує, систематизує, зберігає та забезпечує довготривалий віддалений доступ до творів шляхом їх архівування та самоархівування.

1.3. Репозитарій є частиною електронних ресурсів бібліотеки Університету. Репозитарій має скорочену назву eNUUPESIR, що є аббревіатурою повної назви англійською мовою: Electronic National University of Ukraine on Physical Education and Sports Institutional Repository. Адреса Репозитарію в Інтернеті: reposit.unisport.edu.ua

1.4. У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і якій належать майнові права інтелектуальної власності на нього відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право та суміжні права», іншого закону чи договору;

виключне право – це майнове право; виключне право може належати одному або декільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам); правовласник може на свій розсуд використовувати, а також дозволяти або забороняти іншим особам використання результату інтелектуальної діяльності;

відкритий доступ – розміщення у мережі Інтернет творів, доступ до яких дозволений правовласниками; технічне здійснення доступу всім охочим надається у будь-який час і без обмежень;

інтелектуальні права на твір включають виключне право і особисті немайнові права;

особисті немайнові права автора включають право авторства, право на ім'я, право на недоторканність твору, право на обнародування твору;

самоархівування – розміщення авторами електронних версій своїх творів у Репозитарії;

твір – створений автором або авторами у результаті творчої діяльності за особистою ініціативою, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків: літературний письмовий твір навчального, наукового або методичного характеру (книги, брошури, статті, конспекти лекцій, аналітичні огляди, звіти, презентації тощо); аудіовізуальні твори; твори образотворчого мистецтва; фотографічні твори; інші твори, представлені в електронній (в тому числі цифровій) формі, яку може зчитувати комп'ютер (ст. 433 Цивільного кодексу України, ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

1.5. Репозитарій формується та функціонує відповідно до законодавства України та цього Положення.

2. Призначення та основні завдання Репозитарію

2.1. Репозитарій накопичує, систематизує та зберігає в електронному вигляді твори науково-педагогічних, наукових працівників та здобувачів вищої освіти Університету, надає відкритий доступ до цих творів, забезпечує їх поширення у світовому науково-освітньому середовищі.

2.2. Основні завдання Репозитарію:

2.2.1. Сприяння розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності Університету шляхом покращення доступу до інформації та підтримки академічної доброчесності.

2.2.2. Забезпечення централізованого і довготривалого зберігання в електронному вигляді творів науково-педагогічних, наукових працівників та здобувачів вищої освіти Університету.

2.2.3. Сприяння зростанню популярності Університету у глобальній мережі Інтернет.

2.2.4. Збільшення цитованості наукових публікацій науково-педагогічних та наукових працівників Університету шляхом забезпечення вільного доступу до таких творів.

2.2.5. Удосконалення системи обліку творів колективів кафедр, лабораторій та окремих працівників Університету.

3. Управління Репозитарієм

3.1. Загальне управління Репозитарієм здійснює Координаційна рада з питань Репозитарію (далі – Координаційна рада), персональний склад якої затверджує ректор за поданням директора бібліотеки Університету. Координаційна рада забезпечує виконання основних завдань Репозитарію та вирішує суперечки щодо включення або вилучення текстів із Репозитарію та щодо кола осіб, які можуть розміщувати свої тексти у Репозитарію.

3.2. Бібліотека Університету забезпечує створення та функціонування Репозитарію, у тому числі необхідну технічну та програмну підтримку.

4. Структура Репозитарію

4.1. Репозитарій накопичує, систематизує, зберігає такі види творів: дисертації на здобуття наукового ступеня та автореферати дисертацій;

кваліфікаційні випускні роботи здобувачів вищої освіти;
статті у наукових виданнях, у тому числі ті, на підставі захисту яких присуджено науковий ступінь;
монографії, у тому числі ті, на підставі яких присуджено науковий ступінь;
статті та тези у наукових виданнях (збірники наукових праць, матеріали наукових конференцій тощо);
звіти про виконання тем плану наукової роботи Університету, що мають державну реєстрацію;
депоновані наукові роботи;
підручники, навчальні посібники та інші науково- та навчально-методичні праці;
різноманітні види електронних видань (звукові; мультимедійні; образотворчі; аналоги друкованих видань тощо).

4.2. Тематичну структуру Репозитарію визначає Координаційна рада.

5. Наповнення та функціонування Репозитарію

5.1. Репозитарій створюється за допомогою програмного забезпечення відкритого доступу DSpace, розробки Массачусетського технологічного інституту, що підтримує протокол обміну метаданими OAI-PMH (Open Archives Initiative - Protocol for Metadata Harvesting), дозволяючи тим самим інтегрувати електронний репозитарій у міжнародні реєстри ROAR, OpenDOAR та інші.

5.2. Репозитарій поповнюється шляхом:

самоархівування твору автором (автор має зареєструватись у Репозитарію та отримати відповідні права; адміністратор Репозитарію протягом тижня здійснює перевірку поданих матеріалів та їх переміщення у відкритий доступ; у разі допущення помилок в описі твору, він повертається автору на доопрацювання);

архівування твору адміністратором Репозитарію (автор подає до бібліотеки електронну версію твору у визначеному форматі з дотриманням встановлених вимог; адміністратор Репозитарію протягом тижня здійснює перевірку поданих матеріалів та їх переміщення у відкритий доступ; у разі допущення помилок в описі твору, він повертається автору на доопрацювання).

5.3. Вимоги до оформлення всіх визначених видів творів та їх файлових форматів визначає Координаційна рада за поданням директора бібліотеки.

5.4. У Репозитарії розміщується твір автора після надання ним згоди на дотримання відповідних вимог (додаток 1).

5.5. В обов'язковому порядку в Репозитарії розміщуються твори, які рекомендовані до друку Вченою радою Університету, видані у видавництві «Олімпійська література» або в інших видавництвах. При цьому автори заздалегідь повинні повідомити видавців про політику відкритого доступу, яку підтримує Університет, у тому числі і щодо розміщення творів у

Репозитарії, враховувати вищезазначене при укладанні договорів із видавництвами.

5.6. У разі існування договорів із видавцями, що унеможливають розміщення у Репозитарії повного твору, архівується його описова частина (бібліографія, анотація та зміст), а також (при відсутності заборони з боку видавця) перша сторінка твору з посиланням на ресурс зберігання матеріалу.

5.7. Не розміщуються у Репозитарії твори тимчасового призначення (рекламні буклети, листівки тощо) або не опубліковані: методичні вказівки, інструкції до лабораторних робіт, дидактичні матеріали, конспекти і презентації лекцій.

5.8. Хронологічні рамки щодо термінів зберігання творів у Репозитарії не встановлюються. Твір може вилучатися з Репозитарію адміністратором Репозитарію на підставі особистої заяви автора або рішення Координаційної ради.

5.9. Усі види творів, наведені у п. 4.1. цього Положення, мають бути архівованими протягом місяця після опублікування (автореферат дисертації за 30 днів до захисту; дисертацій за 10 днів до захисту). Терміни архівування інших творів визначає Координаційна рада.

5.10. Бібліотека щорічно (у лютому за підсумками попереднього року) формує Рейтинг репозитарію Університету серед науково-педагогічних та наукових працівників, структурних підрозділів відповідно до положення, затвердженого Координаційною радою.